



Fremsat den 7. oktober 2020 af kirkeministeren (Joy Mogensen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

(Udvidelse af adgangen til at søge præstestillinger)

§ 1

I lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 864 af 25. juni 2013, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 1 indsættes:

»§ 1 a. Kirkeministeren kan efter anmodning give en person, der ikke opfylder betingelserne i § 1, stk. 1, men som har bestået kandidateksamen ved et dansk universitet eller anden offentlig anerkendt udenlandsk eksamen på kandidatniveau, og som har bestået et af kirkeministeren individuelt sammensat teologisk efteruddannelsesforløb på baggrund af ansøgerens forudgående kompetencer og kvalifikationer, tilfaldelse til at søge præstestillinger i folkekirken.

Stk. 2. Kirkeministeren nedsætter et rådgivende udvalg, der skal afgive indstilling til kirkeministeren om sammensætningen af det teologiske efteruddannelsesforløb i henhold til stk. 1.

Stk. 3. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om krav til det teologiske efteruddannelsesforløb, som nævnt i stk. 1,

og om det rådgivende udvalg, som nævnt i stk. 2, herunder om udvalgets sammensætning, virke og kompetence til at fastsætte kriterier for indstilling.«

2. I § 2, stk. 1, ændres »undtagelsesvis« til: »i særlige tilfælde«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2021.

§ 3

Kirkeministeren fremsætter forslag om revision af loven i folketingsåret 2030-31.

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning
2. Baggrund
3. Udvidet adgang til at søge præstestilling
 - 3.1 Gældende ret
 - 3.1.1. Kirkeministeriets område
 - 3.1.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets område
 - 3.2. Præstemangeludvalgets overvejelser
 - 3.3. Kirkeministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
4. Regionale konsekvenser, herunder for landdistrikterne
5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
7. Administrative konsekvenser for borgerne
8. Klima- og miljømæssige konsekvenser
9. Forholdet til EU-retten
10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at modvirke mangel på kvalificerede ansøgere til ledige præstestillinger.

Præstemanglen mærkes i hele landet og særligt i yderområderne. Det er ikke kun et problem for folkekirken men også for lokalsamfundene, hvor kirken ofte er blandt de få tilbageværende samlingspunkter.

Da der i de kommende år, hvor store årgange ventes at gå på pension, ikke er udsigt til, at antallet af nye teologiske kandidater fra universiteterne vil være tilstrækkeligt til at dække behovet, ønskes en udvidelse af adgang til at søge præstestillinger.

2. Baggrund

Lovforslaget bygger på Præstemangeludvalgets betænkning fra september 2018. Udvalget blev nedsat i april 2016 og var sammensat af repræsentanter for Kirkeministeriet, biskopperne, Landsforeningen af Menighedsråd, Den danske Præsteforening og Danmarks Provsteforening. Kirkeministeriet fungerede som formand og sekretariat.

Lovforslaget tager på den baggrund sigte på at øge antallet af potentielle kandidater til ledige præstestillinger i folkekirken.

Det foreslås således, at personer, der ikke opfylder de nuværende ansættelsesbetingelser i § 1, stk. 1, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken mv., men har bestået kandidatskatten ved et dansk universitet eller anden offentlig anerkendt udenlandsk eksamen på kandidatniveau, kan få tilladelse af kirkeministeren til at søge præstestillinger i folkekirken, såfremt de pågældende består et individuelt sammensat teologisk efteruddannelsesforløb.

Det foreslås endvidere, at kirkeministeren nedsætter et rådgivende udvalg, der skal afgive indstilling til kirkeministeren om sammensætningen af den enkelte ansøgers teologiske efteruddannelsesforløb.

Lovforslaget genindfører dermed i en vis udstrækning den retstilstand, der fulgte af § 2, stk. 1, nr. 3, og § 2, stk. 2, i den tidligere gældende lov nr. 218 af 16. juni 1962 om adgang til præsteembeder i folkekirken. Ifølge denne såkaldte "akademikerbestemmelse" kunne personer, der ved et af universiteterne eller anden højere læreanstalt i Danmark havde bestået en anden afsluttende prøve end den teologiske, under særlige omstændigheder opnå tilladelse til at søge præstestillinger i folkekirken, idet kirkeministeren bemyndigedes til at fastsætte en særlig prøve og/eller supplerende uddannelse for den pågældende.

Denne adgang til at søge præstestilling i folkekirken blev ophævet med lov nr. 132 af 27. marts 1985 om ændring af lov om adgang til præstestillinger i folkekirken, idet det under behandlingen af lovforslaget var forudsat, at de samtidige bestræbelser med en fuldstændig revision af loven blev videreført. Dette skete med vedtagelsen af lov nr. 274 af 13. maj 1987 om adgang til præstestillinger i folkekirken, som trådte i kraft 1. juli 1987, og som indeholdt den nuværende formulering af § 2, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken mv. Denne bestemmelse giver mulighed for, at ikke-teologer kan få tilladelse til at søge præstestilling i folkekirken, hvis den pågældende er fyldt 35 år og i fremtrædende grad har vist sig i besiddelse af egenskaber, der har væsentlig betydning for varetagelse af præstestilling, og hvis den pågældende består en af kirkeministeren fastsat prøve. Det er forudsat, at § 2 skulle indebære en bogstavelig antalsmæssig begrænsning, således at der gennemsnitlig kun blev tale om ganske enkelte tilladelser årlig.

Det bemærkes, at den nuværende adgangsvej for ikke-teologer i § 2 i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken mv. ikke ophæves, men suppleres med en ny adgangsvej i § 1 a.

3. Udvidet adgang til at søge præstestilling

3.1. Gældende ret

3.1.1. Kirkeministeriets område

Betingelserne for ansættelse som præst i folkekirken er fastsat i kapitel 1 i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

For så vidt angår de rent uddannelsesmæssige ansættelsesbetingelser, følger det af § 1, stk. 1, nr. 1-3, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v., at der i præstestillinger i den danske folkekirke kan ansættes:

1. Personer, der har bestået teologisk kandidateksamen fra et dansk universitet.
2. Personer, der har virket som præst i den grønlandske kirke, og som har bestået den af Landstinget i Grønland forordnede videregående uddannelse i kristendoms-kundskab, samt behersker det danske sprog.
3. Personer, der i mindst 7 år har virket som præst for evangelisk-lutherske frimenigheder, der opfylder betingelserne for at få folkekirkens kirker overladt til brug, hvis biskoppen i det stift, hvor vedkommende senest har virket som frimenighedspræst, anbefaler dette.

Hovedvejen til stillingen som præst i folkekirken er § 1, stk. 1, nr. 1, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. Langt den overvejende del af ansøgere til præstestillinger i folkekirken har således en teologisk kandidateksamen fra et dansk universitet som uddannelsesmæssig baggrund.

I forbindelse med Erhvervs- og Selskabsstyrelsens implementering i 1992 af EU-direktiv 89/48/EØF af 21. december 1988 om indførelse af en generel ordning for gensidig anerkendelse af eksamensbeviser for erhvervskompetencegivende videregående uddannelser af mindst tre års varighed blev det af Justitsministeriet fastslået, at stillingen som præst i den danske folkekirke er forbundet med en sådan grad af myndighedsudøvelse, at der i henhold til EU traktatens art. 48, stk. 4 (nu art. 39, stk. 4) ikke er ligestilling mellem danske borgere og andre, og dermed at nationale uddannelseskrav kan opretholdes.

Kirkeministeriet modtager jævnligt henvendelser fra personer med en udenlandsk teologisk eksamen om deres mulighed for at søge en præstestilling i folkekirken. I disse sager henviser Kirkeministeriet til Det Teologiske Fakultet på Københavns Universitet eller det teologiske fagområde på Aarhus Universitet med henblik på en vurdering af, hvorvidt den konkrete udenlandske eksamen umiddelbart kan sidestilles med en teologisk kandidatgrad fra et dansk universitet, eller om ansøgeren først skal gennemføre en række fag eller kurser. Tilsvarende anmodning om meritvurdering for danske uddannelser henvises ligeledes til Det Teologiske Fakultet på Københavns Universitet eller det teologiske fagområde på Aarhus Universitet. Langt de fleste skal tage flere supplerende fag eller kurser, inden andre uddannelser kan sidestilles med en dansk teologisk kandidateksamen.

§ 1, stk. 2, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. fastslår desuden, at præster skal være medlem af folke-

kirken, og lovens § 5 fastslår, at ved ansættelse som præst skal folkekirkens præsteløfte aflægges.

§ 1, stk. 3, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. fastslår videre, at kirkeministeren kan bestemme, at deltagelse i uddannelse på folkekirkens institutioner til uddannelse og efteruddannelse af præster er en betingelse for ansættelse som præst.

Denne bemyndigelse er udmøntet ved bekendtgørelse nr. 13 af 10. januar 2018 om Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter.

Det følger af bekendtgørelsens § 28, at deltagelse i den forberedende uddannelse er obligatorisk før ansættelse som præst. Det følger af bekendtgørelsens § 7, at den forberedende uddannelse ved Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter (pastoralseminariet) – der har en varighed på 19 uger, inklusiv anvist praktik – omfatter præstens embede og funktioner, herunder deltagelse i menighedens ledelse og medlemskab af menighedsrådet, forkyndelse, gudstjeneste, kirkelige handlinger, samtaler, undervisning og administration.

Det følger desuden af bekendtgørelsens § 28, stk. 2, at præster i løbet af deres første 2 ansættelsesår skal gennemføre en obligatorisk efteruddannelse. Det følger af § 8, at den obligatoriske efteruddannelse består af 2 internatkurser af en uges varighed og omfatter opfølgning af de i § 7 nævnte områder, herunder de øvrige teologiske hoveddiscipliner med henblik på arbejdet som præst og orientering om aktuelle kirkelige, kulturelle og samfundsmæssige forhold.

Det følger af bekendtgørelsens § 24, stk. 1, at teologiske kandidater fra et dansk universitet og øvrige, der kan opnå ansættelse som præst i den danske folkekirke, har adgang til den forberedende uddannelse.

Det følger af bekendtgørelsens § 25, stk. 1, at præster, der ansættes første gang i folkekirken, har adgang til den obligatoriske efteruddannelse.

Ud over hovedreglen til ansøgernes uddannelsesmæssige baggrund i § 1, stk. 1, indeholder §§ 2 og 3, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. en række særbestemmelser, der kun finder begrænset anvendelse i praksis.

§ 2 i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. giver således mulighed for, at en person, der ikke opfylder betingelserne i § 1, stk. 1, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v., kan få tilladelse til at søge præstestilling, såfremt vedkommende i fremtrædende grad har vist sig i besiddelse af egenskaber, der har væsentlig betydning for varetagelse af præstestilling. Tilladelse kan dog kun gives, hvis ansøgeren er fyldt 35 år og består en af kirkeministeren fastsat prøve.

Det er i lovbemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingsstidende 1986-87, tillæg A, spalte 2725, forudsat, at bestemmelsen kun kan bringes i anvendelse undtagelsesvis, og at der gennemsnitlig kun bliver tale om ganske enkelte tilladelser årlig.

Lovbemærkningerne forudsætter endvidere, at der er tale om egenskaber, der har manifesteret sig på helt åbenbar måde, og som tillige har væsentlig betydning for varetagelse af

en præstestilling. Det er således en forudsætning for anvendelsen af § 2, at der foretages en konkret vurdering af de forskellige egenskaber, som den pågældende ansøger er i besiddelse af.

Den konkrete vurdering af ansøgers egenskaber foretages i henhold til lovbemærkningerne af biskoppen i det stift, hvor den pågældende har bopæl. Vurderingsniveauet skal dog afstemmes med Kirkeministeriet, således at praksis bliver tilnærmelsesvis ens i alle stifter, og at bestemmelsen ikke mister sin karakter af undtagelsesbestemmelse.

Endelig forudsætter lovbemærkningerne, at ansøgerens teologiske ballast sikres gennem en prøve, som i det enkelte tilfælde tænkes forestået af biskoppen med sådan bistand, som biskoppen konkret finder ønskelig.

I overensstemmelse med lovbemærkningerne administreres bestemmelsen i samarbejde mellem Kirkeministeriet og biskopperne. Biskoppens indstilling af en ansøger til prøve og prøvens indhold skal således godkendes af kirkeministeren. Når prøven er afholdt, indsender biskoppen en indstilling til Kirkeministeriet om, hvorvidt der bør gives en tilladelse efter § 2 i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

Det følger af § 3 i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v., at en ikke-teolog kan ansættes i præstestilling efter en procedure fastsat i lovens § 12. Bestemmelsen betegnes almindeligvis som ”kåningsbestemmelsen” og forudsætter et udbredt folkeligt ønske om at få en bestemt person som præst.

Proceduren indebærer for ansættelse som præst blandt andet krav til, hvordan det udbredte ønske konstateres, samt 2/3 flertal ved en efterfølgende afstemning på et menigheds-møde for alle folkekirkemedlemmer i pastoratet.

Ved ansættelse som valgmenighedspræst er proceduren mere simpel og kræver blot vedtagelse på et menigheds-møde (generalforsamling) i valgmenigheden med et flertal på 2/3 af de afgivne stemmer.

Ansættelse efter kåningsbestemmelsen skal tiltrædes af biskoppen, men kirkeministeren har ikke pligt til at udnævne, selvom proceduren gennemføres.

Bestemmelsen har ikke – i hvert fald i nyere tid – været anvendt ved ansættelse i sognepræstestillinger, men anvendes fra tid til anden ved ansættelse af valgmenighedspræster.

3.1.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets område

Universitetet beslutter, hvilke forskningsbaserede uddannelser det vil udbyde i Danmark inden for sine fagområder. Der henvises til § 3, stk. 1, 1. pkt., i universitetsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 778 af 7. august 2019.

Bachelor- og kandidatuddannelsen i teologi udbydes aktuelt af Københavns Universitet og Aarhus Universitet.

Efter universitetslovens § 4, stk. 1, kan universitetet udbyde følgende forskningsbaserede heltidsuddannelser, som er selvstændige, afrundede uddannelsesforløb: Bacheloruddannelse på 180 ECTS-point, akademisk overbygningsuddannelse på 60 ECTS-point, kandidatuddannelse på 120 ECTS-

point samt ph.d.-uddannelse på 180 ECTS-point. Det er fastlagt i § 4, stk. 2, at 60 ECTS-point svarer til 1 års heltidsstudier.

Det følger af universitetslovens § 4, stk. 3, at uddannelses- og forskningsministeren undtagelsesvis kan fravige de i § 4, stk. 1, nævnte point, når særlige forhold betinger dette.

Bestemmelsen i § 4, stk. 3, henviser bl.a. til propædeutisk undervisning, der er intensiv, forberedende sprogundervisning på begynderniveau.

Propædeutisk undervisning udbydes i tilknytning til en række bacheloruddannelser og kan højst have et omfang svarende til 60 ECTS-point. Dette omfatter eksempelvis teologiuddannelsen, hvor der kan udbydes latin og græsk. En eventuel forlængelse af den fastsatte normerede studietid til lægges bacheloruddannelsen, idet hovedprincippet for tilrettelæggelsen af den propædeutiske undervisning er at bringe de studerendes sproglige færdigheder på et niveau svarende til en gymnasial uddannelse før studiestart. Der henvises til bemærkningerne til universitetslovens § 4, stk. 3, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 2820.

Efter universitetslovens § 5, stk. 2, kan et universitets udbud af deltidsuddannelse omfatte alle de uddannelser, som universitetet er godkendt til at udbyde på heltid, enkeltfag fra disse samt fagspecifikke kurser.

Deltidsuddannelse er et begreb, der omfatter udbud af erhvervsrettet videregående uddannelse med deltagerbetaling og delvis statstilskud til den voksne befolkning. Uddannelserne tilrettelægges normalt på deltid, således at undervisningen kan følges i fritiden samtidig med erhvervsarbejde, men kan tillige tilrettelægges på heltid i op til et år. Udbud af deltidsuddannelse, som udløser tilskud efter denne lov, kan ikke forbeholdes bestemte virksomheder eller lignende og skal annonceres offentligt. Der henvises til bemærkningerne til universitetslovens § 5, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 2820.

Der er fastsat nærmere regler om deltidsuddannelse i bekendtgørelse nr. 24 af 9. januar 2020 om deltidsuddannelse ved universiteterne (deltidsbekendtgørelsen).

Deltidsbekendtgørelsens § 1, stk. 1, fastlægger, at deltidsuddannelse efter universitetsloven er udbud af erhvervsrettet forskningsbaseret uddannelse til den voksne befolkning med delvist statstilskud og deltagerbetaling fastsat af universitetet. Efter deltidsbekendtgørelsens § 1, stk. 2, skal deltidsuddannelse tilrettelægges på deltid sådan, at uddannelserne kan følges af personer med fuldtidsarbejde, jf. dog bekendtgørelsens § 4, stk. 4.

Efter deltidsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 4, kan universitetet som deltidsuddannelse udbyde heltidsuddannelse tilrettelagt på deltid. Efter bekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 5, kan universitetet som deltidsuddannelse udbyde enkeltfag. Deltidsbekendtgørelsens § 4, stk. 4, fastlægger, at uddannelse efter (bl.a.) § 2, stk. 1, nr. 4 og 5, kan tilrettelægges på heltid i op til 1 år.

Uddannelse efter deltidsbekendtgørelsens § 2 kan tilrettelægges som fjernundervisning, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 5.

Efter deltidsbekendtgørelsens § 5, stk. 1, er enkeltfag en fagligt afgrænset del af en forskningsbaseret uddannelse, hvortil der er knyttet en prøve, eksamen eller selvstændig bedømmelse i øvrigt. Efter bekendtgørelsens § 5, stk. 2, kan universitetet tilrettelægge et enkeltfag for deltagere med særlige forudsætninger med en kortere uddannelsestid end den normerede tid, men således at deltageren ved gennemførelse opnår samme antal ECTS-point.

Er der ledige pladser på en heltidsuddannelse, kan universitetet efter reglerne om deltidsuddannelse (tompladsordningen) indskrive deltagere på enkeltfag eller afgrænsede dele af uddannelsen. Deltagere på tomladsordningen kan højst indskrives på enkeltfag eller afgrænsede dele af uddannelsen svarende til halvdelen af uddannelsens ECTS-point, heraf maksimalt 1 år tilrettelagt som heltidsuddannelse. Der henvises til deltidsbekendtgørelsens § 4, stk. 6.

Tompladser opstår, hvis de ordinære studerende ikke udfylder alle pladser på et hold. På den måde kan universiteterne udnytte ledig kapacitet.

Efter deltidsbekendtgørelsens § 7, stk. 1, gælder de adgangskrav, der finder anvendelse for optag på universitetets uddannelser tilrettelagt på heltid, også ved adgang til universitetets udbud af studieaktivitet efter deltidsreglerne, medmindre andet følger af andre regler. Efter bekendtgørelsens § 7, stk. 2, kan universitetet dispensere fra adgangskravene, hvis universitetet vurderer, at ansøgeren har de nødvendige faglige kvalifikationer.

Efter bilag 1 til bekendtgørelse nr. 23 af 9. januar 2020 om adgang til universitetsuddannelser tilrettelagt på heltid (adgangsbekendtgørelsen) er de specifikke adgangskrav til bacheloruddannelsen i teologi dansk A, engelsk B, græsk A eller propædeutisk undervisning efter optagelse på uddannelsen samt latin A eller propædeutisk undervisning efter optagelse på uddannelsen.

Efter universitetslovens § 26, stk. 1, opkræver universitetet delvis betaling for deltagelse i undervisning og i prøver og anden bedømmelse, der indgår i eksamen, under deltidsuddannelse, hvortil der ydes delvis tilskud efter universitetslovens § 19, stk. 1, jf. dog lovens § 20, stk. 1.

Universitetet skal udarbejde et beregningsgrundlag til brug ved fastsættelse af deltagerbetalingen. Uddannelses- og Forskningsstyrelsen kan indhente oplysninger om beregningsgrundlag. Der henvises til deltidsbekendtgørelsens § 15, stk. 2.

3.2. Præstemangeludvalgets overvejelser

Præstemangeludvalget finder det afgørende, at ansøgere til præstestillinger i folkekirken som hovedregel fortsat opfylder kravet i § 1, stk. 1, nr. 1, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v., og således har bestået en teologisk kandidateksamen fra et dansk universitet.

For at forebygge en situation, hvor ledige præstestillinger ikke vil kunne besættes grundet mangel på kvalificerede ansøgere, foreslår Præstemangeludvalget at genindføre en mulighed for, at ansøgere med en anden akademisk kandidatgrad end den teologiske under nærmere vilkår kan få tilla-

delse af kirkeministeren til at søge præstestillinger i folkekirken.

Der har i Præstemangeludvalget været enighed om, at det skal være en væsentlig forudsætning for at søge præstestilling i folkekirken, at ansøgere uden teologisk kandidatgrad fra et dansk universitet i stedet har bestået en anden akademisk uddannelse på kandidatniveau. Præstemangeludvalget finder ikke, at f.eks. en bachelorgrad udgør en tilstrækkelig kvalificeret uddannelsesmæssig forudsætning for sådanne ansøgere til varetagelse af præstestillinger i folkekirken. Præstemangeludvalget lægger herved vægt på, at arbejdet som præst er kendetegnet ved at indebære en mangfoldighed af akademiske discipliner i arbejdet med kommunikation, kultur, værdier, etiske spørgsmål, filosofi, formidling, sprog, historie, litteratur og almen dannelse.

Præstemangeludvalget finder desuden, at der – udover en akademisk uddannelse på kandidatniveau – skal stilles krav om en teologisk efteruddannelse, afhængig af den pågældende kandidats konkrete uddannelsesmæssige forudsætninger. Præstemangeludvalget vurderer, at en efteruddannelse af sammenlagt 2-3 års varighed, som udgangspunkt vil kunne give den fornødne viden og indsigt i relevante teologiske fag.

Præstemangeludvalget foreslår, at kirkeministeren efter indstilling fra et rådgivende udvalg fastsætter den teologiske efteruddannelse blandt fag, der på tidspunktet er tilgængelige på universiteternes teologiske uddannelser eller ved Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter (FUV). I forlængelse heraf forudsætter udvalget desuden, at den forberedende uddannelse for præster ved pastoralseminariet gennemføres.

Præstemangeludvalget foreslår, med henvisning til en formulering i den tidligere akademikerbestemmelse, som var gældende i perioden 1962-1985, at den supplerende adgang til at søge præstestilling i folkekirken skal finde anvendelse, når særlige omstændigheder gør sig gældende. Det fremgår af Præstemangeludvalgets betænkning, at der herved sigtes på andre erfaringer hos ansøger end den pågældendes uddannelsesniveau. Præstemangeludvalget foreslår i det lys, at påbegyndelse af den teologiske efteruddannelse forudsætter godkendelse fra Kirkeministeriet på baggrund af indstilling fra biskoppen.

Præstemangeludvalget foreslår, at kirkeministeren bemyndiges til at nedsætte det rådgivende udvalg og fastsætte nærmere regler om dets sammensætning og virke.

Præstemangeludvalget foreslår i den forbindelse, at de teologiske fagområder på Københavns Universitet og Aarhus Universitet skal indgå i det rådgivende udvalg sammen med repræsentanter for biskopperne, Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter (FUV) samt fra Kirkeministeriet.

Præstemangeludvalget finder, at finansiering af udgifter i forbindelse med den teologiske efteruddannelse skal afholdes af de pågældende ansøgere.

Præstemangeludvalget er endelig af den opfattelse, at den foreslåede udvidelse af adgangen til at søge præstestillinger i folkekirken alene bør gælde, så længe der vurderes at være

en generel risiko for, at ledige præstestillinger ellers ikke kan blive besat på grund af mangel på kvalificerede ansøgere. Præstemangeludvalget foreslår derfor, at kirkeministeren skal vurdere det fortsatte behov for udvidelsen, og i forlængelse heraf fremsætte forslag om revision af loven efter 10 år, dvs. i folketingsåret 2030/2031.

3.3. Kirkeministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Kirkeministeriet er enig i Præstemangeludvalgets synspunkt om, at hovedvejen til ansættelse som præst i folkekirken er og fortsat skal være en teologisk kandidatgrad fra et dansk universitet, jf. § 1, stk. 1, nr.1, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

Kirkeministeriet vurderer på baggrund af prognoser for til- og afgang af præster i folkekirken i de kommende år, at der er grund til at iværksætte en flerhed af initiativer til imødegåelse af præstemangel i en periode, hvor store årgange ventes at gå på pension, og hvor der ikke på kort sigt er udsigt til, at antallet af nye teologiske kandidater fra universiteterne vil være tilstrækkeligt til at dække behovet. Kirkeministeriet noterer sig i den sammenhæng, at udbuddet af kvalificerede ansøgere til præstestillinger i folkekirken også påvirkes af, at både nyuddannede teologer og erfarne præster i større grad end tidligere følger mønsteret på det øvrige arbejdsmarked og søger forskellige stillinger i og uden for folkekirken i løbet af deres arbejdsliv.

Kirkeministeriet kan på den baggrund i det væsentlige tilslutte sig Præstemangeludvalgets forslag om i en periode at indføre en supplerende adgangsvej for at søge præstestilling i folkekirken for personer, som har bestået en anden kandidateksamen end den teologiske, og som gennemfører et individuelt sammensat teologisk efteruddannelsesforløb i henhold til den foreslåede nye bestemmelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

Det fremsatte lovforslag indeholder dog en række justeringer i forhold til Præstemangeludvalgets udkast til lovforslag.

Præstemangeludvalget har med henvisning til en formulering i den tidligere akademikerbestemmelse, som var gældende i perioden 1962-1985 foreslået, at den supplerende adgang til at søge præstestilling i folkekirken kun skulle finde anvendelse, når særlige omstændigheder gjorde sig gældende. Det fremgår af Præstemangeludvalgets betænkning, at der herved sigtes på andre erfaringer hos ansøger end den pågældendes uddannelsesniveau, uden at disse erfaringer og egenskaber dog præciseres nærmere.

Kirkeministeriet foreslår, at en vurdering af sådanne særlige omstændigheder ikke indgår som betingelse for at kunne opnå tilladelse til at søge præstestilling i folkekirken efter den foreslåede nye bestemmelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

Det bemærkes i den forbindelse, at den eksisterende adgangsvej i § 2 i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. fastholdes. § 2 i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. giver således mulighed for, at en biskop kan indstille en ikke-teolog – uanset uddannelsesbaggrund – til at søge præstestilling i folkekirken, hvis den pågældende har

udvist helt særlige egenskaber, der har betydning for arbejdet som præst. Kirkeministeriet finder således, at muligheden for at tillægge en ansøgers særlige egenskaber betydning for at give tilladelse til at søge præstestilling i folkekirken, er tilstrækkeligt tilgodeset med den eksisterende bestemmelse i § 2 i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. Denne bestemmelse vil fortsat kunne anvendes efter dens hensigt, samtidig med at den foreslåede nye bestemmelse jf. lovforslagets § 1, nr. 1, vil udvide adgangen til at søge præstestillinger med udgangspunkt i den pågældendes uddannelsesniveau.

I en overgangsperiode indtil den foreslåede nye adgangsvej til at søge præstestilling i folkekirken får effekt gennem ansøgers gennemførelse af det teologiske efteruddannelsesforløb, kan der blive behov for en vis øget anvendelse af § 2 i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

Kirkeministeriet foreslår derfor, at der foretages en ændring af § 2 i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. så "undtagelsesvis" ændres til "i særlige tilfælde", jf. lovforslagets § 1, nr. 2. Med "i særlige tilfælde" menes både undtagelsesvis og desuden indtil den nye § 1 a i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. har fået effekt. Det er fortsat hensigten, at § 2 i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. har et snævert anvendelsesområde, men at der med ændringen i lovforslagets § 1, nr. 2, gives mulighed for en vis øget anvendelse af § 2 i en kortere periode på få år og indtil § 1 a har fået effekt, ligesom det forudsættes, at bestemmelsen også i overgangsperioden kun finder anvendelse i et meget begrænset antal tilfælde.

Præstemangeludvalget har desuden ikke taget aktivt stilling til, om ansøgere med udenlandsk eksamen kan komme i betragtning, og hvilket niveau en eksamen fra en udenlandsk højere læreanstalt i givet fald skal have. Dette er præciseret, således at ansøgere i henhold til den i lovforslagets § 1, nr. 1, foreslåede affattelse af § 1 a, stk. 1, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. skal have bestået kandidateksamen ved et dansk universitet eller anden offentlig anerkendt udenlandsk eksamen på kandidatniveau. Med anden offentlig anerkendt udenlandsk eksamen på kandidatniveau menes, at den udenlandske eksamen i niveau skal svare til en dansk kandidatgrad.

Kirkeministeriet tilslutter sig Præstemangeludvalgets forslag om, at der nedsættes et rådgivende udvalg med deltagelse fra de teologiske fagområder på Københavns Universitet og Aarhus Universitet samt repræsentanter for biskopperne, Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter (FUV) og Kirkeministeriet. Bemyndigelsen i den foreslåede § 1 a, stk. 3, tænkes anvendt til at fastsætte regler om udvalgets sammensætning, virke og kompetence til at fastsætte kriterier for indstilling.

Kirkeministeriet tilslutter sig Præstemangeludvalgets forslag om, at udvalget skal afgive indstilling til kirkeministeren om den individuelle sammensætning af den pågældendes teologiske efteruddannelsesforløb i henhold til den foreslåede § 1 a, stk. 2, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

Da den foreslåede supplerende adgangsvej alene tager sigte på ansøgernes uddannelsesmæssige kvalifikationer, finder Kirkeministeriet det ikke nødvendigt, at påbegyndelse af det teologiske efteruddannelsesforløb skal bero på en indstilling fra biskopperne.

Kirkeministeriet forudsætter, at kirkeministeren på baggrund af det rådgivende udvalgs indstilling, jf. den foreslåede § 1 a, stk. 2, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. vil give den pågældende ansøger et forhåndstilsagn om tilladelse til at søge præstestilling i folkekirken, jf. den foreslåede § 1 a, stk. 1, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v., såfremt ansøgeren består de fag, der indgår i det rådgivende udvalgs indstilling om det teologiske efteruddannelsesforløbs sammensætning. Af det rådgivende udvalgs indstilling skal det således fremgå, hvilke fag der vurderes at skulle indgå i den enkelte ansøgers teologiske efteruddannelsesforløb for, at den pågældende vil kunne opnå et tilstrækkeligt teologisk fagligt niveau til at kunne varetage en stilling som præst i den danske folkekirke i henhold til lovforslagets § 1, nr. 1.

Kirkeministeriet tilslutter sig Præstemangeludvalgets forslag om, at kirkeministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om bl.a. udvalgets sammensætning, virke og kompetence til at fastsætte kriterier for indstilling.

Kirkeministeriet forudsætter herved, at kirkeministeren f.eks. også vil kunne fastsætte nærmere bestemmelser om, hvilke hensyn det rådgivende udvalg skal vægte, når det skal komme med indstilling om sammensætningen af det teologiske efteruddannelsesforløb til personer, der anmoder om tilladelse til at søge præstestillinger i folkekirken, i henhold til lovforslagets § 1, nr. 1.

Kirkeministeriet vil i den forbindelse fastsætte nærmere bestemmelser med henblik på, at det teologiske efteruddannelsesforløb sammensættes af enkelte fag, der er tilgængelige på bachelor- og kandidatuddannelsen i teologi ved henholdsvis Københavns Universitet og ved Aarhus Universitet, og at efteruddannelsesforløbet som udgangspunkt skal bestå af teologiske kernefag som nytestamentlig græsk, eksegese, kirkehistorie, praktisk teologi, dogmatik og etik, alt efter ansøgerens forudgående kompetencer og kvalifikationer.

Ved optagelse på de enkelte fag vil ansøgerne som udgangspunkt skulle opfylde adgangskravene for optagelse på bacheloruddannelsen i teologi eller gennemføre propædeutisk undervisning ved universitet, jf. afsnit 3.1.2.

Med henblik på at sikre, at den enkelte ansøger opnår en tilstrækkelig teologisk ballast til at kunne varetage en præstestilling i den danske folkekirke, forudsættes det, at ministeren efter den foreslåede § 1 a, stk. 3, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v., jf. lovforslagets § 1, nr. 1, fastsætter nærmere regler om, at de enkelte teologiske fag tilsammen forventes at udgøre 150 ECTS-point, inklusiv eventuel propædeutisk undervisning, afhængig af den enkelte ansøgers forudgående kompetencer og kvalifikationer.

Det forudsættes, at ansøger efter bestået efteruddannelsesforløb gennemgår den forberedende uddannelse ved pastoralseminariet svarende til et semester, inklusiv anvist prak-

tik, jf. § 24, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 13 af 10. januar 2018 om Folkekirken Uddannelses- og Videnscenter.

Tilrettelæggelse og finansiering af efteruddannelsesforløbs elementer vil ske inden for rammerne af deltidsuddannelse efter universitetsloven og bekendtgørelse om deltidsuddannelse ved universiteterne (deltidsbekendtgørelsen), herunder med delvis deltagerbetaling samt delvist statstilskud, jf. afsnit 3.1.2. Der vil herunder være mulighed for, at universitetet kan tilrettelægge enkeltfagene som fjernundervisning, jf. deltidsbekendtgørelsens § 4, stk. 5.

Deltagelse på pastoralseminariet sker på samme vilkår som for studerende med en teologisk kandidatgrad. Der opkræves ikke deltagergebyr for at følge pastoralseminariet under Folkekirken Uddannelses- og Videnscenter, som finansieres af Folkekirken Fællesfond.

Kirkeministeriet tilslutter sig endelig Præstemangeludvalgets forslag om, at det fortsatte behov for lovforslagets bestemmelser i § 1, nr. 1, skal vurderes, og at der i forlængelse heraf fremsættes forslag til revision af ordningen i folketingsåret 2030/2031.

4. Regionale konsekvenser, herunder for landdistrikter

Lovforslaget kan have væsentlige regionale og landdistriktsrelaterede konsekvenser, idet ændringerne af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. bl.a. kan sigte mod at afhjælpe præstemangel, der er udtalt flere steder i landdistrikterne. I så fald må det forventes, at lovændringen medfører positive konsekvenser for landdistrikterne.

5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget kan have mindre økonomiske konsekvenser for det offentlige, i det omfang lovforslaget måtte føre til en øget anvendelse af eksisterende tompladsordninger mv. på de teologiske studier på universiteterne. Universiteterne modtager delvist statstilskud til efter- og videreuddannelsesforløb udbudt som enkeltfag eller som led i tompladsordningen, jf. universitetslovens § 19. I 2020 udgør statstilskuddet til teologiuddannelsen ved Københavns Universitet og Aarhus Universitet 15.200 kr. pr. årsstuderende svarende til 60 ECTS.

Lovforslaget følger principperne for digitaliseringsklar lovgivning i relevant omfang.

Det vurderes at være i overensstemmelse med princip #1 om enkle og klare regler, at den påtænkte bemyndigelsesbestemmelse af kirkeministeren udmøntet til ved bekendtgørelse at kunne stille krav til det foreslåede rådgivende udvalg om, hvilke hensyn det skal vægte, samt at indstillinger herfra skal være begrundet og indeholde oplysning om, hvilke elementer der er lagt til grund for indstillingen, samt indeholde en klar beskrivelse af de fag, kurser, moduler eller lignende, der skal gennemføres og bestå af ansøgere.

Tilsvarende anføres det, at den foreslåede ordning af den påkrævede efteruddannelse – i overensstemmelse med princip #2 om at muliggøre digital kommunikation – giver ansøgere mulighed for at følge efteruddannelsesforløbet som

fjernstudier gennem udnyttelse af universiteternes eksisterende tilbud og teknologiske muligheder for fjernundervisning.

Endelig vurderes det, at den foreslåede ordning om at stille krav til gennemførelse af et teologisk efteruddannelsesforløb i relevant omfang følger princip #3 om brug af objektive kriterier, idet der stilles et objektivt krav om, at udbuddet som udgangspunkt har et omfang af 150 ECTS-points, samtidig med, at sammensætningen af den enkelte ansøgers efteruddannelsesforløb gøres til genstand for en konkret faglig vurdering med afsæt i den pågældendes forudgående kompetencer og kvalifikationer.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

7. Administrative konsekvenser for borgere

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgere.

11. Sammenfattende skema

Samlet vurdering af konsekvenserne af lovforslaget		
	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	En årlig estimeret merudgift på i alt ca. 150-225.000 kr. ved 10-15 årsstuderende er behæftet med stor usikkerhed.
Implementeringskonsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klima- og miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser (sæt x)	JA	NEJ X

8. Klima- og miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke klima- og miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Udkast til lovforslag har i perioden fra den 10. juli 2020 til den 12. august 2020 været sendt i høring til alle biskopper, Danmarks Provsteforening, Den danske Præsteforening, Landsforeningen af Menighedsråd, Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter, Det Teologiske Fakultet ved Københavns Universitet, De teologiske fagområder ved Aarhus Universitet, Menighedsfakultetet, Dansk Bibel-Institut, Digitaliseringsstyrelsen og Datatilsynet.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det følger af gældende § 1, stk. 1, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v., at personer, som skal ansættes i præstestillinger i den danske folkekirke, enten skal have 1) bestået teologisk kandidateksamen fra et dansk universitet, 2) have virket som præst i den grønlandske kirke og have bestået den af Landstinget i Grønland forordnede videregående uddannelse i kirkekundskab, samt beherske det danske sprog, eller 3) i mindst 7 år have virket som præst for evangelisk-lutherske frimenigheder, der opfylder betingelserne for at få folkekirkens kirker overladt til brug, hvis biskoppen i det stift, hvor vedkommende senest har virket som frimenighedspræst, anbefaler det.

Med forslaget til § 1 a, stk. 1, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. gives der mulighed for, at personer, der ikke opfylder betingelserne i den gældende § 1, stk. 1, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken mv, men har bestået kandidateksamen ved et dansk universitet eller anden offentlig anerkendt udenlandsk eksamen på kandidatniveau, kan få tilladelse til at søge præstestillinger i folkekirken. Tilladelsen gives af kirkeministeren efter anmodning fra den pågældende ansøger og efter gennemførelse af et teologisk efteruddannelsesforløb, jf. nedenfor.

Med anden offentlig anerkendt udenlandsk eksamen på kandidatniveau menes, at den udenlandske eksamen i niveau skal svare til en dansk kandidatgrad. Det er Uddannelses- og Forskningsstyrelsen under Uddannelses- og Forskningsministeriet, der bistår med en vurdering heraf.

Med den foreslåede bestemmelse stilles der krav om, at vedkommende ansøger har bestået et individuelt sammensat teologisk efteruddannelsesforløb på baggrund af ansøgerens forudgående kompetencer og kvalifikationer.

Det følger af bestemmelsens ordlyd, at det er et ufravigeligt krav for personer, der ønsker adgang til at søge præstestillinger i folkekirken i henhold til den foreslåede bestemmelse, at vedkommende består et teologisk efteruddannelsesforløb.

Det forudsættes, at det teologiske efteruddannelsesforløb skal sammensættes af enkelte fag, der er tilgængelige på de teologiske bachelor- og kandidatuddannelser ved henholdsvis Københavns Universitet og Aarhus Universitet, og at efteruddannelsesforløbet som udgangspunkt skal bestå af teologiske kernefag som nytestamentlig græsk, eksegesi, kirkehistorie, praktisk teologi, dogmatik og etik, alt efter ansøgerens forudgående kompetencer og kvalifikationer.

Ved optagelse på de enkelte fag vil ansøgerne som udgangspunkt skulle opfylde adgangskravene for optagelse på bacheloruddannelsen i teologi eller gennemføre propædeutisk undervisning ved universitet, jf. afsnit 3.1.2.

Det er således ikke forudsat, at der skal oprettes nye uddannelsesudbud eller enkeltfag med henblik på alene at til-

godese personer, der ønsker at opnå adgang til at søge præstestillinger i henhold til den foreslåede bestemmelse.

Derudover forudsættes det, at ansøgeren gennemgår den forberedende uddannelse ved pastoralseminariet svarende til et semester, inklusiv anvist praktik.

De teologiske fag, der indgår i efteruddannelsesforløbet, forventes som udgangspunkt at udgøre 150 ECTS-point, inklusiv eventuel propædeutisk undervisning, afhængig af den enkelte ansøgers forudgående kompetencer og kvalifikationer. Hertil kommer gennemførelse af den forberedende uddannelse ved pastoralseminariet.

Tilrettelæggelse og finansiering af efteruddannelsesforløbets elementer vil ske inden for rammerne af deltidsuddannelse efter universitetsloven og bekendtgørelse om deltidsuddannelse ved universiteterne (deltidsbekendtgørelsen), herunder med delvis deltagerbetaling samt delvist statstilskud, jf. afsnit 3.1.2. og 3.1.3. Der vil herunder være mulighed for, at universitetet kan tilrettelægge de enkelte fag som fjernundervisning, jf. deltidsbekendtgørelsens § 4, stk. 5.

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse i § 1 a, stk. 2, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v., at kirkeministeren nedsætter et rådgivende udvalg, der skal afgive indstilling til kirkeministeren om sammensætningen af det teologiske efteruddannelsesforløb i henhold til stk. 1.

Det forudsættes, at kirkeministeren på baggrund af det rådgivende udvalgs indstilling, vil give den pågældende ansøger et forhåndstilsagn om tilladelse til at søge præstestilling i folkekirken, jf. den foreslåede § 1 a, stk. 1, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v., såfremt ansøgeren består de fag, der indgår i det rådgivende udvalgs indstilling om det teologiske efteruddannelsesforløbs sammensætning. Af det rådgivende udvalgs indstilling skal det således fremgå, hvilke fag der vurderes at skulle indgå i den enkelte ansøgers teologiske efteruddannelsesforløb for, at den pågældende vil kunne opnå et tilstrækkeligt teologisk fagligt niveau til at kunne varetage en stilling som præst i den danske folkekirke.

Det fremgår desuden af den foreslåede bestemmelse i § 1 a, stk. 3, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v., at kirkeministeren fastsætter nærmere regler om krav til det teologiske efteruddannelsesforløb og om det rådgivende udvalg, herunder om udvalgets sammensætning, virke og kompetence til at fastsætte kriterier for indstilling.

Bestemmelsen tænkes anvendt til at bestemme, at det rådgivende udvalg som udgangspunkt sammensættes af repræsentanter fra de teologiske fagområder på Københavns Universitet og Aarhus Universitet samt repræsentanter for biskopperne, Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter (FUV) og Kirkeministeriet.

Bestemmelsen forudsættes ligeledes anvendt til at fastsætte nærmere regler om indhold og omfang af det individuelt sammensatte teologiske efteruddannelsesforløb i henhold til den foreslåede bestemmelse i § 1 a, stk. 1, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

Indstillingen fra det rådgivende udvalg om, hvilke fag der skal indgå i efteruddannelsesforløbet, skal være begrundet

og indeholde oplysning om, hvilke elementer der er lagt til grund for indstillingen, samt en klar beskrivelse af de fag, kurser, moduler eller lignende, der skal gennemføres og bestås for, at det rådgivende udvalg finder, at den pågældende ansøger vil opnå et tilstrækkeligt teologisk fagligt niveau til at kunne varetage stillinger som præst i den danske folkekirke.

Hverken det rådgivende udvalgs indstilling eller et forhåndstilsagn fra kirkeministeren om tilladelse til at søge præstestillinger i folkekirken giver retskrav på optagelse på de nævnte fag eller på efterfølgende ansættelse som præst i folkekirken. Optagelse på tilgængelige universitetsfag sker ved ansøgers egen foranstaltning og hører under de pågældende uddannelsesinstitutioners kompetence, ligesom besættelse af stillinger som præst i folkekirken sker i henhold til de normale ansættelsesprocedurer, jf. §§ 8-13 b i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

Bestemmelsen forudsættes endelig anvendt til at fastsætte bestemmelser om mødeaktivitet, forretningsorden mv. og om øvrige rammer og opgaver for det rådgivende udvalg.

Til nr. 2

§ 2 i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. giver mulighed for, at kirkeministeren undtagelsesvis kan give en person, der ikke opfylder betingelserne i samme lovs § 1, stk. 1, tilladelse til at søge præstestilling, såfremt den pågældende i fremtrædende grad har vist sig i besiddelse af egenskaber, der har væsentlig betydning for varetagelse af præstestilling. Tilladelse kan dog kun gives, hvis ansøgeren er fyldt 35 år og består en af kirkeministeren fastsat prøve.

Det er i lovbemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingsstidende 1986-87, tillæg A, spalte 2725, forudsat, at bestemmelsen kun kan bringes i anvendelse undtagelsesvis, og at der gennemsnitlig kun bliver tale om ganske enkelte tilladelser årlig.

Den eksisterende adgangsvej i § 2 i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. fastholdes. I en kortere årrække, indtil den foreslåede nye adgangsvej for at søge præstestilling i folkekirken får effekt gennem ansøgers gennemførelse af det teologiske efteruddannelsesforløb, kan der imidlertid blive behov for en vis øget anvendelse af § 2 i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

Med forslaget til ændring af § 2, stk. 1, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. ændres "undtagelsesvis" derfor til "i særlige tilfælde". Med "i særlige tilfælde" menes både undtagelsesvis og desuden indtil § 1 a har fået effekt.

Så længe den foreslåede nye adgangsvej i § 1 a i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v., jf. lovforslagets § 1, nr. 1, er i kraft, forudsættes det, at ansøgere med kandidatsamen som udgangspunkt og i overvejende grad henvises til at anvende denne. Der lægges herved vægt på, at et individuelt efteruddannelsesforløb, som sammensættes på baggrund af en indstilling fra et rådgivende udvalg, og som består af fag, der udbydes af de teologiske studier ved universiteterne, jf. den foreslåede § 1 a, vurderes at skabe det bedst mulige uddannelsesgrundlag for at kunne virke som præst i folkekirken for ansøgere, som ikke opfylder betingelserne i § 1, stk. 1, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

En sådan tilgang vurderes bedst at kunne fastholde lovgivers overordnede hensigt om, at bestemmelsen i § 2 i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. fortsat har et meget snævert anvendelsesområde, og at der også i overgangsperioden kun bliver tale om et meget begrænset antal tilladelser årligt.

Til § 2

Det foreslås, at loven skal træde i kraft den 1. januar 2021.

Til § 3

Det foreslås, at kirkeministeren fremsætter forslag om revision af ordningen i folketingsåret 2030-31. Forslaget skal tage udgangspunkt i en vurdering af det fortsatte behov for bestemmelsen.

Formålet med revisionsbestemmelsen er at sikre, at den foreslåede udvidelse af adgangen til at søge præstestillinger i folkekirken alene bør gælde, så længe der vurderes at være en generel risiko for, at ledige præstestillinger ellers ikke kan blive besat på grund af mangel på kvalificerede ansøgere.

Til § 4

Bestemmelsen fastsætter lovens territoriale gyldighedsområde. Dette indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Loven gælder ikke for Grønland, fordi den lov, der foreslås ændret, ikke gælder for Grønland og ikke indeholder en hjemmel til at sætte loven i kraft for Grønland.

Færøerne har i 2007 overtaget samtlige opgaver vedrørende sagsområdet »Folkekirken« og har dermed også kompetencen til at fastsætte regler om folkekirkens ansættelsesvilkår på Færøerne.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v., jf. lov-
bekendtgørelse nr. 864 af 25. juni 2013, foretages følgende
ændringer:

1. Efter § 1 indsættes:

»§ 1 a. Kirkeministeren kan efter anmodning give en per-
son, der ikke opfylder betingelserne i § 1, stk. 1, men som
har bestået candidateksamen ved et dansk universitet eller
anden offentlig anerkendt udenlandsk eksamen på kandidat-
niveau, og som har bestået et af kirkeministeren individuelt
sammensat teologisk efteruddannelsesforløb på baggrund af
ansøgerens forudgående kompetencer og kvalifikationer til-
ladelse til at søge præstestillinger i folkekirken.

Stk. 2. Kirkeministeren nedsætter et rådgivende udvalg,
der skal afgive indstilling til kirkeministeren om sammen-
sætningen af det teologiske efteruddannelsesforløb i henhold
til stk. 1.

Stk. 3. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om krav
til det teologiske efteruddannelsesforløb, som nævnt i stk. 1,
og om det rådgivende udvalg, som nævnt i stk. 2, herunder
om udvalgets sammensætning, virke og kompetence til at
fastsætte kriterier for indstilling.«

§ 2. Kirkeministeren kan undtagelsesvis give en person,
der ikke opfylder betingelserne i § 1, stk. 1, tilladelse til at
søge præstestilling, såfremt den pågældende i fremtrædende
grad har vist sig i besiddelse af egenskaber, der har væsent-
lig betydning for varetagelse af præstestilling.

2. I § 2, *stk. 1*, ændres »undtagelsesvis« til: »i særlige til-
fælde«.